

Výsledky zátěžových testů bankovního sektoru ČR (únor 2010)

Shrnutí

Výsledky nových zátěžových testů provedených na datech ke 4. čtvrtletí roku 2009 potvrzují, že bankovní sektor v ČR zůstává odolný vůči rizikům vyplývajících z potenciálně nepříznivého makroekonomického vývoje v letech 2010–2011. Ve všech testovaných scénářích zůstává agregovaná kapitálová přiměřenost bankovního sektoru nad regulačním minimem 8 %, a to i přes výrazně pesimistické nastavení obou zátěžových scénářů.

1. Úvod

Česká národní banka pravidelně hodnotí prostřednictvím zátěžových testů dopady výrazně nepříznivých a málo pravděpodobných scénářů budoucího vývoje ekonomiky na odolnost domácího bankovního sektoru. V této informaci jsou prezentovány výsledky únorových zátěžových testů, které byly provedeny na datech ke 4. čtvrtletí roku 2009¹ a zaměřují se na horizont následujících dvou let. Při hodnocení odolnosti byl testován dopad budoucího ekonomického vývoje reprezentovaného jedním základním a dvěma zátěžovými scénáři na vybrané proměnné charakterizující zdraví bankovního sektoru.

2. Makroekonomické scénáře

Základní scénář **Baseline** odpovídá oficiální únorové makroekonomické prognóze ČNB zveřejněné ve Zprávě o inflaci I/2010. Předpokládá návrat vývoje reálného HDP k mírně pozitivním hodnotám, postupný růst inflace k inflačnímu cíli, stabilitu měnového kurzu a postupný mírný nárůst krátkodobých úrokových sazeb.

Zátěžový scénář **Double Dip** (tj. „recese s dvojitým dnem“) zachycuje riziko trvalejší recese ve tvaru W, tj. další výrazný pokles HDP i v roce 2010, související zároveň částečně s přechodným prudkým posílením kurzu v první polovině roku 2010. Inflace i krátkodobé sazby by se v takovém případě nacházely na velmi nízkých hodnotách.

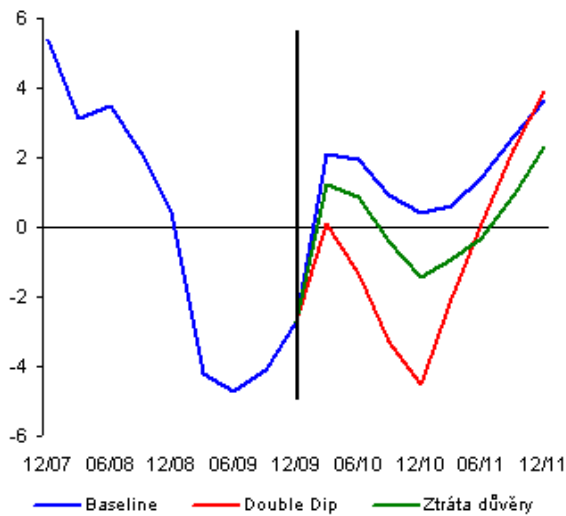
Zátěžový scénář **Ztráta důvěry** simuluje možnou kombinaci slabého ekonomického růstu (ve srovnání se základním scénářem Baseline) s nepříznivým vývojem na finančních trzích. Tento scénář předpokládá, že případné nepříznivé události v domácí ekonomice (např. rostoucí schodek veřejných financí nebo problémy na trhu rezidenčních a komerčních nemovitostí) vyvolají obavy na globálních trzích, zda se v ČR se zpožděním nezačnou projevovat dosud skryté problémy ve finančním systému. To povede ke zvýšení rizikové averze vůči ČR, což se projeví nejen v náhlé depreciaci měnového kurzu, ale i v poklesu cen vládních dluhopisů. Depreciace kurzu zapříčiní

¹ Z důvodu dostupnosti jsou využita data o bankovních portfoliích k 30. 11. 2009.

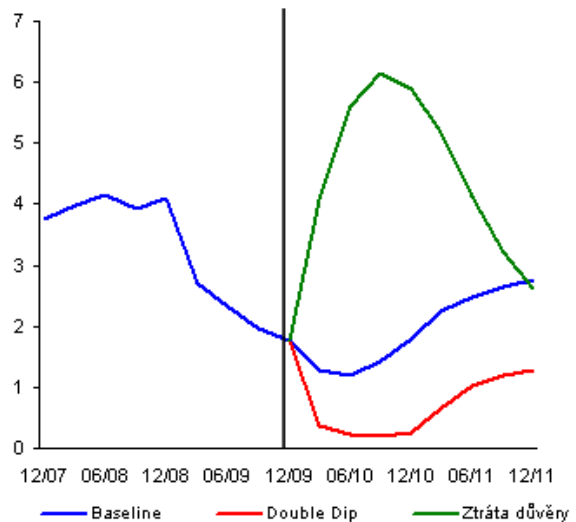
poměrně velký nárůst inflace, na což reaguje měnová politika přechodným zvýšením krátkodobých úrokových sazeb k úrovním kolem 6 %. Tento scénář lze považovat za extrémní a výrazně nepravděpodobný.

Vývoj klíčových makroekonomických veličin obou zátěžových scénářů ve srovnání se základním scénářem Baseline zachycují následující grafy 1–4.

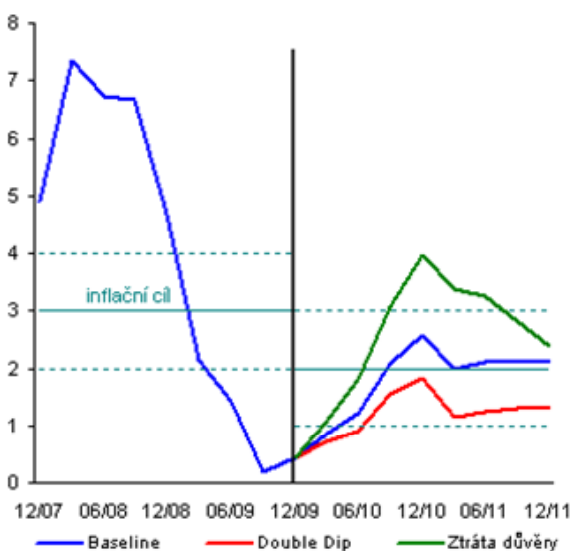
Graf 1
Alternativní scénáře: vývoj růstu reálného HDP
(v %)

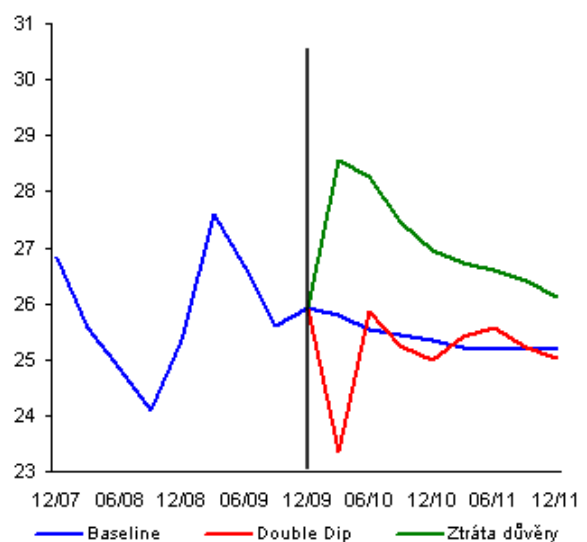
Graf 2
Alternativní scénáře: vývoj 3M Príbor
(v %)

Graf 3
Alternativní scénáře: vývoj inflace
(v %)

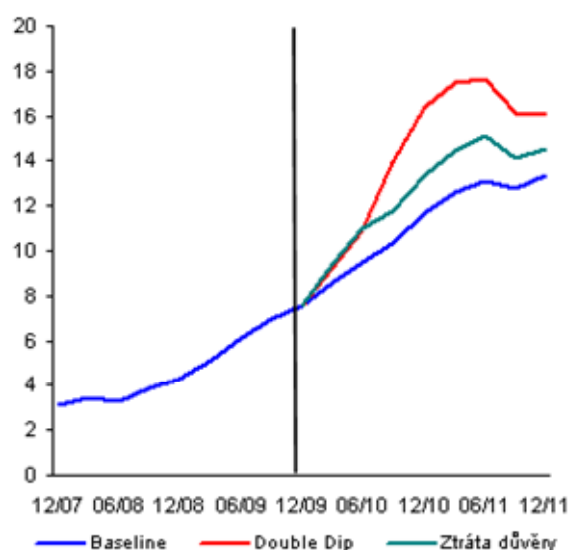
Graf 4
Alternativní scénáře: vývoj měnového kurzu
(CZK/EUR)

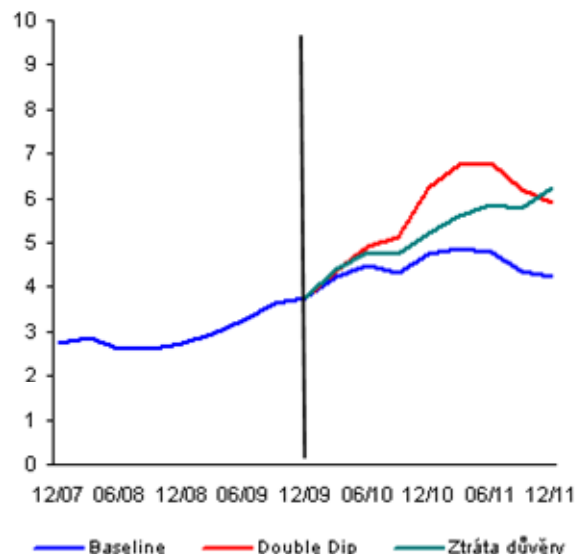
3. Dopad makroekonomických scénářů na bankovní sektor

Podíl nesplácených úvěrů neboli úvěrů v selhání (NPL, Non-Performing Loans) na úvěrech celkem roste ve všech scénářích, a to jak pro segment nefinančních podniků, tak pro segment obyvatelstva (viz následující grafy 5–6). V případě základního scénáře Baseline se podíl NPL v segmentu nefinančních podniků může v průběhu roku 2010 dostat ze současných téměř 8 % až k 10 % – 12 %. V případě obyvatelstva pak základní scénář odhaduje mírný nárůst podílu NPL ze současných téměř 4 % až k úrovním těsně pod 5 %. V zátěžových scénářích se zejména z důvodu slabší předpokládané ekonomické aktivity pohybuje odhad podílu NPL ještě výše.

Graf 5
Průběh podílu nesplácených úvěrů: nefinanční podniky
(v %)

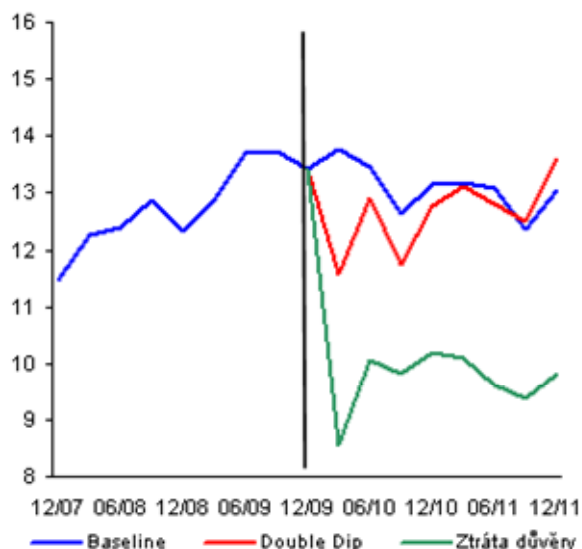
Graf 6
Průběh podílu nesplácených úvěrů: obyvatelstvo
(v %)

Nárůst nesplácených úvěrů vyvolává bankám dodatečné náklady formou ztrát ze znehodnocení úvěrů, ke kterým si banky musí tvořit opravné položky. Scénáře dále předpokládají výrazně slabší tvorbu provozního zisku bank v nejbližších dvou letech. Zároveň dochází k nárůstu rizikově vážených aktiv z důvodu zhoršení kvality úvěrového portfolia, proti čemuž však zejména ve scénáři Double Dip působí velmi nízká úvěrová dynamika. Některé banky se v případě obou zátěžových scénářů mohou dostat do situace výsledné ztráty z hospodaření, což má okamžitý vliv na pokles regulatorního kapitálu.

Bankovní sektor jako celek však zůstává i přes poměrně vysoké ztráty ze znehodnocení úvěrů stabilní ve všech makroekonomických scénářích a jeho agregovaná kapitálová přiměřenost se vždy pohybuje nad regulatorním minimem 8 % (Graf 7). Tohoto výsledku je dosaženo přes konzervativní nastavení řady předpokladů jednotlivých scénářů, zejména ohledně nárůstu nesplácených úvěrů a výše výnosů bank v následujících osmi čtvrtletích.

Graf 7
Vývoj kapitálové přiměřenosti
(v %)

K největšímu poklesu kapitálové přiměřenosti dochází ve scénáři Ztráta důvěry, a to ze tří důvodů. Za prvé, v tomto scénáři je předpokládán výrazný pokles příjmů bankovního sektoru, které slouží jako první linie obrany proti dopadům šoků. Za druhé, k poměrně velkému úvěrovému šoku se přidávají některé další ztráty zapříčiněné vývojem na finančních trzích. Jedná se jednak o ztráty z držených dluhopisů z titulu poklesu jejich cen a dále ztráty z titulu razantní depreciační, které negativně dopadají na některé banky se zápornou čistou otevřenou devizovou pozicí. Za třetí, zhoršení úvěrové kvality se promítá do vyšších kapitálových požadavků (respektive rizikově vážených aktiv) bank, což kapitálovou přiměřenost dále snižuje.

V případě obou zátěžových scénářů by se několik bank mohlo dostat do situace nedostatečné kapitálové přiměřenosti. Za účelem dorovnání kapitálové přiměřenosti všech bank se sídlem v ČR (tj. bez poboček zahraničních bank) do regulatorního minima 8 % by banky ke konci testovaného období musely ve scénáři Double Dip navýšit regulatorní kapitál o necelou 1 mld. Kč (tj. méně než 0,5 % stávajícího regulatorního kapitálu) a ve scénáři Ztráta důvěry o zhruba 13 mld. Kč (cca 5 % stávajícího regulatorního kapitálu).

Česká národní banka

Kontakt: financial.stability@cnb.cz

Tento dokument je umístěn na webových stránkách ČNB

http://www.cnb.cz/cs/financni_stabilita/zatezove_testy/index.html